

The background image is a scenic landscape of Ragunda. It shows a rocky riverbed with a small pool of water, surrounded by dense green forests and mountains in the distance. A wooden walkway with railings is visible in the foreground, leading towards the water. The sky is overcast.

Budget 2024 för Ragunda kommun och inriktning 2025-2026

Innehåll

Inledning	4
RAGUNDA – DEN KRAFTFULLA KOMMUNEN	6
Kommunövergripande mål 1 - Ett attraktivt samhälle med goda livsvillkor	7
Kommunövergripande mål 2 - Hållbar framtid	7
FÖRUTSÄTTNINGAR.....	9
Samhällets ekonomiska förutsättningar.....	9
Budgetens finansiering.....	9
Demografi	9
Personalpolitik och kompetensförsörjning.....	9
Investeringar/investeringsstrategi	9
Fastighetsbeståndet.....	9
Samverkan.....	9
KRAV PÅ EKONOMISK HUSHÅLLNING.....	10
God ekonomisk hushållning	10
Riktlinjer och kommande ökade krav	10
Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning	10
Ekonomi i balans – årets resultat.....	10
Långsiktig planering – självfinansieringsgraden av investeringar	10
Långsiktig planering – soliditet	10
Skattesats	11
Resultatbudget	12
Balansbudget	13
Finansieringsbudget/Kassaflödesanalys	14
Nettobudget/driftsbudget	15
Kommunstyrelsen	16
Kommunfullmäktiges inriktning för nämndens verksamhetsområden.....	16
Kommunledningsavdelningen	16
Barn- och utbildningsavdelningen	18
Samhällsbyggnadsavdelningen	19
Förvaltning av fastigheter	19
Vatten och avlopp.....	19

Miljö, energi och avfall	19
Infrastruktur.....	19
Stöd- och omsorgsavdelningen	20
Kommunfullmäktiges indikatorer.....	20
Kommunstyrelsens budget 2024 och inriktning för 2025-2026.....	20
Bygg- och miljönämnden	22
Kommunfullmäktiges inriktning för nämndens verksamhetsområden	22
Bygg- och miljöenheten	23
Regelbundet tillsynsarbete	23
Fysisk planering - samhällsplanering.....	23
Kommunfullmäktiges indikatorer.....	23
Bygg- och miljönämndens budget 2024 och inriktning för 2025-2026.....	23
Investeringsbudget	24
Politisk inriktning.....	24
Budget för investeringsprojekt 2024 och inriktning för 2025-2026	24

Inledning

Ragunda kommun påverkas fortsatt av händelser i vår omvärld som vi inte kan styra över. Vi känner fortfarande av efterdyningarna av pandemin genom bland annat fler långtidssjukskrivningar som genererat i ett större behov av fler vikarier samt en högre arbetsbelastning för vår ordinarie personal.

Kriget i Ukraina, berör oss inte enbart som personer, det påverkar även den internationella handeln och livsmedelsförsörjningen med högre priser som följd. Till det kan vi även lägga till oron på finansmarknaden som driver på inflationen med ökade räntor och ökade varukostnader. Dessutom blev utfallet av lönerörelsen dyrare än beräknat då löneökningen landade på 4,1% istället för 3-3,5%. Allt detta medför extra kostnader på ca 10-15 miljoner kronor för 2024, vilket är mycket i en redan ansträngd ekonomiska situation.

Det som kan hjälpa upp situationen kommande år är att det i vårt närområde planeras ett antal stora industrisatsningar. Dessa kan generera i inflyttning och därmed ett ökat behov av bostäder och byggbara tomter. En ökad inflyttning kan även bidra till att lösa de svårigheter som finns att bemanna både inom den offentliga och privata sektorn i Ragunda kommun.

Alliansens politiska fokus kommer fortsatt att ligga på strukturarbete och kvalitet inom det primära uppdraget, som är förskola, skola, vård och omsorg.

Vårt arbete präglas av hållbarhet ur samtliga aspekter och vi kommer att lägga fram förslag till beslut som konkret stärker kommunens primära uppgifter på en rad områden.

Vi arbetar bland annat för minskad klimatpåverkan, framtidsinvesteringar, kompetenshöjande möjligheter och näringslivsutveckling i samarbete med civilsamhället.

Målet för Allt för Ragunda, Centerpartiet i Ragunda, Kristdemokraterna och Moderaterna Ragunda är att fortsätta leda Ragunda kommun in i ett hållbarare samhälle.

Anne Östlin, Centerpartiet

Jan-Erik Westman, Allt för Ragunda

Stefan Nilsson, Kristdemokraterna

Maud Herkules, Moderaterna Ragunda

Kommunfullmäktiges vision för Ragunda kommun och övergripande mål för verksamhetsområden

Kommentar [MB1]: Politiken författar all text i avsnittet, inkl underrubriker

Ragunda – den kraftfulla kommunen

I Ragunda finns kraften. Kraften som inte bara består av vatten och vind utan även av den medmänskliga kraften. Ragunda står för delaktighet, gemenskap och trygghet. Tillsammans skapar vi goda förutsättningar för en kommun i framåttrörelse. Gemensamt har vi en välfungerande vård, skola och omsorg för alla.

Vårt samhälle ska präglas av jämställdhet, öppenhet och mångfald i olika avseenden exempelvis kön, etnicitet, religion och sexuell läggning, vilket bidrar till ett starkt samhälle med goda utvecklingsmöjligheter.

Vi ska i alla sammanhang lyfta fram behovet att satsningar på en hållbar framtid och vi ska förvalta våra tillgångar med vördnad och respekt samt ha framtida generationers väl i åtanke. Vi slår vakt om den biologiska mångfalden. Vi välkomnar idéer, företagande och nya personer, samt slår vakt om det goda samhälle vi har.

Kommunens roll som tillsynsmyndighet är självklar och viktig men kommunens roll som främjare måste bli mycket tydligare. Detta uppnår vi genom ett systematiskt värdegrundsarbete i alla delar av kommunförvaltningen.

Kommunövergripande mål 1 - Ett attraktivt samhälle med goda livsvillkor

Ragunda kommun ska vara en plats där människor vill och har förutsättningar att bo, verka och leva. Vi ska ha ett samhälle där invånarna känner sig trygga i en lugn och säker miljö och där folkhälsan är god. Med aktiva insatser ökas jämställdheten och integrationen förbättras.

Den fysiska och digitala infrastrukturen ska vara utbyggd och tillgänglig för alla kommuninvånare. Dessutom uppfyller kommunens service våra invånares förväntningar genom att kommunens organisation är modern, nytänkande och använder digitala hjälpmedel. Samverkan mellan företag, föreningar och kommun är ledordet i samhällsutvecklingen.

Kommunen ska erbjuda en väl fungerande förskola och grundskola samt gymnasieskola och där alla barn och elever har likvärdiga förutsättningar att klara sin utbildning och nå sin gymnasieexamen. Möjlighet till vuxenstudier för vuxnas livslånga lärande ska utvecklas och stärkas. Ragunda kommuns medarbetare är sedda, har möjlighet till kompetensutveckling och en god arbetsmiljö.

Den åldrande befolkningen har tillgång till olika boendeformer inom den kommunala äldreomsorgen, med god service och kvalitativ vård.

Ragunda kommun präglas av ett starkt näringsliv med många små företag blandat med medelstora och stora företag. Kommunens upphandling utformas så att det lokala näringslivet har möjlighet att lägga anbud.

Kommunens olika besöksmål ska vara tillgängliga och ha en välkomnande miljö. Dessutom finns här ett aktivt och rikt föreningsliv med ett brett utbud av olika verksamheter i kommunens alla delar.

Kommunen ska arbeta utifrån en kostnadseffektiv lokalförsörjningsplan där förvaltning och underhåll präglas av ett strategiskt och nyttomaximerande perspektiv.

Kommunövergripande mål 2 - Hållbar framtid

Hållbar utveckling förutsätter ett ökat helhetsperspektiv. Miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter behöver hanteras samtidigt. Ett miljömässigt hållbart samhälle är att långsiktigt bevara jordens och skogens produktionsförmåga, vattnets kvalitet och ekosystemets ekologiska status. Kommunens egna verksamheter arbetar ständigt mot ett hållbart samhälle med fokus på de globala klimatmålen och de svenska miljömålen.

I Ragunda nyttjas våra styrkor och förädlas våra tillgångar klokt med respekt och vördnad. Vi ska mätta resursbehoven utan att äventyra framtida generationers möjligheter. Den långsiktiga miljömässiga hållbarheten är viktig och där utgår vi från hantering av produkter, produktion, resurser samt klimat- och miljöpåverkan. Alla aktörer i kommunen ska verka för en säker miljö där omvärldens förändringar och hot bevakas och hanteras.

Förutsättningar

Samhällets ekonomiska förutsättningar

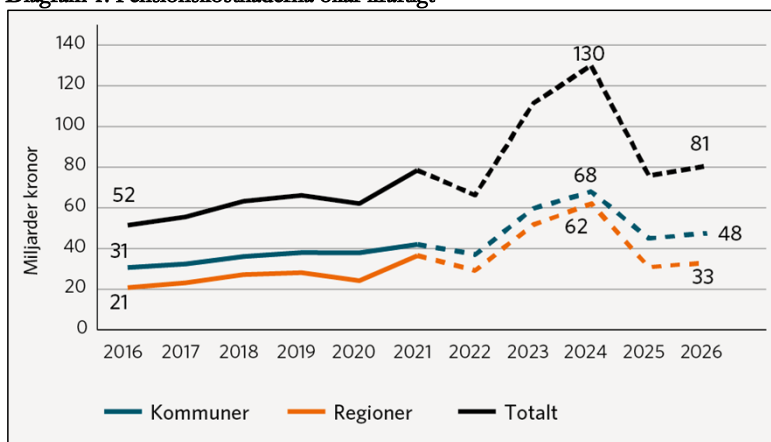
I SKR:s ekonomirapport från december 2022 lyfter man bland annat att de antar i den samhällsekonomiska prognosen att centralbankerna kommer att vinna kampen mot den höga inflationen genom ytterligare räntehöjningar i början av 2023. Det dröjer dock betydligt längre innan konjunkturen åter kommer att stärkas och först 2026 bedöms konjunkturen i Sverige nå balans. Hög nivå på räntor och inflation kommer att bestå under många år, något som får betydande konsekvenser för samhällsekonomin.

För Sverige är det ändå betryggande med två positiva utgångslägen: en hög sysselsättning och starka offentliga finanser.

Osäkerheten är ovanligt stor, men vi räknar ändå med att det kommunala skatteunderlaget hålls uppe relativt väl de kommande åren men urholkas av pris- och löneökningar. Det innebär en svag real skatteunderlagstillväxt, som till och med minskar 2023 med dämpad kommunal konsumtion som följd.

Den närmaste tiden präglas av hög inflation (den högsta på 30 år), stigande räntor och annalkande lågkonjunktur, där arbetslösheten ökar trots brist på arbetskraft. Detta gör att kommuner och regioner får allt större ekonomiska utmaningar under 2023 och 2024. Trots ett relativt starkt resultat i år försämrats det kraftigt under kommande år, framför allt på grund av inflationen som bidrar till att kommunsektorns kostnader för pensioner fördubblas mellan åren 2022 och 2024. Trots att skatteunderlaget fortsätter att öka i nominella tal urholkas det av de ännu högre pris- och löneökningarna.

Diagram 1. Pensionskostnaderna ökar kraftigt

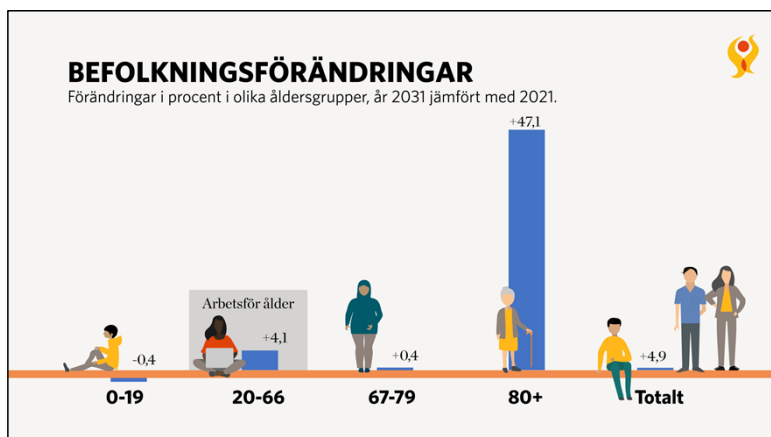
Budgetens finansiering

Tillväxten av skatteunderlaget har varit hög under flera år men även här ser man en avmattning framöver. Mycket tyder på att intäkterna inte ökar i samma takt som kostnaderna. Det innebär att man i större omfattning måste planera för större strukturella förändringar som ger kostnadsminskning på sikt annars är risken stor att skatte- och statsbidragsintäkterna inte täcker kostnaderna för kommande års verksamheter.

En risk är riksdagens och regeringens styrning med riktade statsbidrag. De ger en kortsiktig planeringshorisont och det krävs extra resurser för att hantera de riktade statsbidragen.

Befolkningsutveckling

Befolkningen i Sverige kommer att öka med drygt en halv miljon invånare under de kommande tio åren enligt SCB:s befolkningsprognos. Det är en halvering av befolkningstillväxten jämfört med de senaste tio åren. Dessutom skiljer sig ålderssammansättningen i befolkningsökningen betydligt mellan perioderna. De kommande tio åren ökar antalet personer över 80 år med nästan 50 procent.

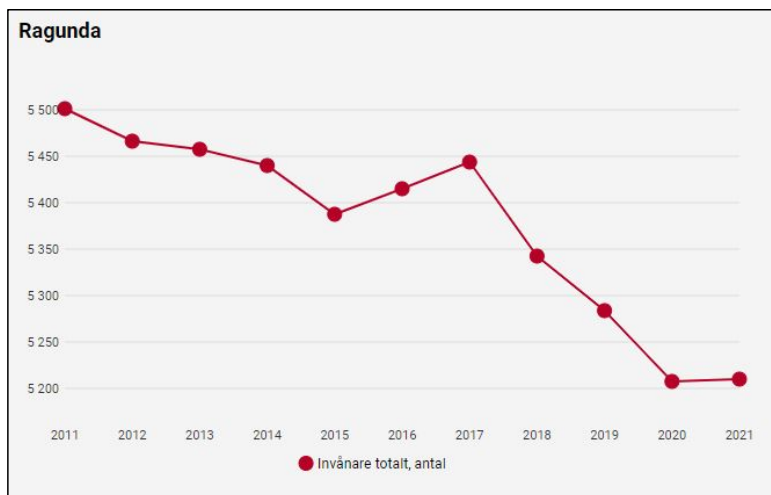
Så här ser prognosen ut för befolkningsutvecklingen i Sverige fördelat på åldersgrupper. Befolkningen ökar av två skäl. Dels för att det föds fler än det dör, dels för att fler invandrar än utvandrar. Största delen av folkökningen förklaras av invandringsöverskottet.

Befolkningens storlek har betydelse för storleken på statsbidrag och intäkter från utjämningsystemet. Folkmängden den 1 november har betydelse för utfallet kommande år. I Ragunda kommun har antalet invånare minskat varje år sedan 1970-talet med undantag av en liten ökning under åren 2016 och 2017.

Befolkningen i Ragunda minskade under perioden 2000–2020 med 1 105

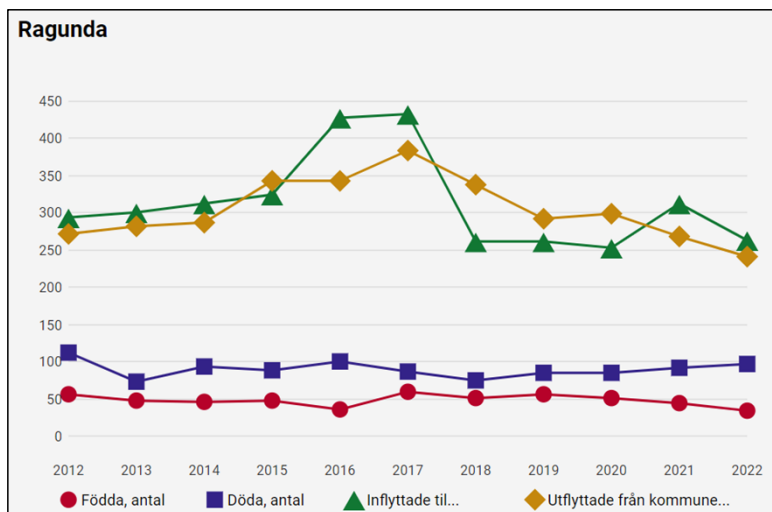
personer, motsvarande 17,5 %. De senaste tio åren har invånarantalet i Ragunda kommun minskat med ungefär 5,3 %, från ca 5470 invånare år 2012 till ca 5170 invånare år 2022. År 2022 minskade befolkningen med 36 personer.

Trots att antalet invånare har minskat så har antalet hushåll i kommunen ökat. 2022 fanns det fler ensamstående hushåll än sammanboende hushåll i kommunen. Den senaste tioårsperioden har ensamstående hushåll ökat med ungefär 5,7 % och antalet sammanboende hushåll har minskat med ungefär 3,5 %.

Att titta på flyttmönster och antalet födda samt avlidna i kommunen ger en grov förklaring av förändringen i invånarantalet i kommunen över tid. De senaste fem åren har kommunen haft en trend av minskade utflyttningstal vilket är glädjande. Åren 2021 och 2022 var det dessutom fler som flyttade till Ragunda än som flyttade från kommunen. År 2022 hade Ragunda kommun ett positivt flyttnetto om +22 personer vilket är mycket positivt.

Diagram 3. Befolkningsutveckling i Ragunda kommun 2012–2022

Samtidigt som antalet nyfödda i kommunen har blivit färre de senaste åren så har antalet avlidna personer ökat. År 2022 avled 97 kommuninvånare medan 35 nya föddes. Att antalet äldre som avlider kraftigt överstiger antalet födda driver på befolkningsminskningen i kommunen, trots de positiva inflyttningstalen.

Demografisk försörjningskvot och framtidsprognos

Befolkningens fördelning, storlek och sammansättning är av stor betydelse för kommunen. Utvecklingen av demografien har exempelvis konsekvenser för den kommunala ekonomin. Det påverkar bland annat bidragsfördelning, skatteintäkter och kommunens demografiska försörjningskvot. -Det korrelerar även med utbud och efterfrågan av kommunal verksamhet och medborgarservice, både på kort och lång sikt.

Enligt SCB:s befolkningsframskrivning från 2021 förväntas kommunens invånarantal att vara ca 4 845 vid år 2031. Det motsvarar en minskning med ungefär 7 % på tio år. Framskrivningen baseras bland annat på en skattning av fruktsamhet, mortalitet, antal inflyttare, inflyttarfördelningar och utflyttarrisker efter ålder och kön. Skattningarna ligger till grund för beräkningen av den framtida utvecklingen av antalet födda, döda, inflyttade och utflyttade.

Demografisk försörjningskvot är ett mått på hur många personer som de arbetsföra behöver försörja utöver sig själva. Den demografiska försörjningskvoten beräknas som summan av antal personer 0–19 år och antal personer 65 år och äldre dividerat med antal personer 20–64 år. Ett värde över 1 innebär att gruppen äldre och yngre är större än den i arbetsför ålder. Ju högre tal

som måttet visar desto tyngre är försörjningsbördan för de som befinner sig i åldersgruppen 20–64 år.

Ragunda kommuns demografiska försörjningskvot har ökat från 0,91 till 0,98 under de senaste tio åren. Det innebär att befolkningen i åldern 0–19 år samt befolkningen i pensionsålder har vuxit i förhållande till den arbetsföra delen av befolkningen. Ökningen av försörjningskvoten är i linje med den nationella trenden och en strukturell utmaning för jämförbara kommuner i landet. Försörjningskvoten för hela landet ligger i dagsläget på ungefär 0,77.

De senaste publicerade siffrorna i SCB:s befolkningsframskrivning är i skrivande stund från 2021. Då förväntades den demografiska försörjningskvoten i Ragunda kommun att stiga till 1,04 inom fem år. Prognosen som gjordes för 2031 var att försörjningskvoten återgår till ungefär nuvarande nivå om 0,97. I närtid förväntas alltså försörjningskvoten att stiga vilket kommer innebära ytterligare ansträngning för kommunens ekonomi.

För att vända trenden skulle kommunen behöva fler inflyttande i arbetsför ålder. På längre sikt skulle även ett högre barnafödande ha en positiv effekt på försörjningskvoten. Att unga vuxna bor kvar i kommunen när de gör entré i arbetslivet motverkar också obalansen. För att kunna leva upp till kommunens vision om att vända den negativa befolkningsutvecklingen är detta aspekter som blir viktiga att ha i åtanke.

Personalpolitik och kompetensförsörjning

En av kommunens största utmaningar är och kommer fortsätta vara kompetensförsörjning. För att lyckas med att hitta ny arbetskraft kommer vi behöva konkurrera med andra arbetsgivare om samma medarbetare. Där kommer lön, arbetsmiljö och till viss del förmåner vara viktiga faktorer. Men vi ska inte glömma arbetet med att fortbilda och kompetensförflytta redan befintlig arbetskraft. Det innebär att vi måste skapa ekonomiska förutsättningar för att ge medarbetare fortbildning och utbildningsmöjligheter. Hur stor kostnaden kommer vara är svårt att prognostisera, men man kan konstatera att utbildning är dyrt och enstaka kurser som pågår under en dag kan kosta 2-3tkr per person. Men längre utbildningar kan kosta 30tkr uppåt med tillkommande resor och boende.

Kopplat till kompetensförsörjningen finns kommunens enskilt största kostnad; lön.

Lön är en stor och viktig faktor vad det gäller både att rekrytera och behålla arbetskraft. Här är det mycket viktigt att Ragunda kommun tar ut vilken lönepolitisk riktning man vill ta som arbetsgivare. Ragunda kommun ligger idag i nedre halvan vad det gäller löneläge mot andra arbetsgivare i vår närmaste omgivning. Vi är inte sämst men vi ligger kring medel eller strax där under. Inom vissa enskilda yrken ligger vi över medel i löneläge medan vi i vissa fall ligger klart

under. Det vi kan se är att vi ligger under på de tjänsterna redan idag är svåra att rekrytera till. Det är akademiker till specifika tjänster och cheftjänster där det finns stort behov av att möta ett högre löneläge för att kunna rekrytera och behålla medarbetare. Det är mycket stor konkurrens om dessa tjänster varför lönebilden är högre än tidigare och går uppåt. Vi har en samhällsbild där vi ska locka medarbetare från andra arbetsgivare samtidigt som vi ska undvika att våra redan anställda ska bli lockade av andra arbetsgivare. Vi kommer annars öka användningen av konsultlösningar på vissa poster som är dyrare både ekonomiskt och kvalitetsmässigt.

Det som ställer till det är att vi behöver förhålla oss till de medarbetare som redan finns i organisationen och justera deras löner så att de inte ger sig av eller lockas av andra arbetsgivare från vår verksamhet. Det innebär att vi även behöver justera de befintliga tjänstepersonernas löner inom dessa yrken.

Vi står samtidigt inför en kommande lönerörelse för samtliga våra löneavtal som löper ut i år. Utifrån hur märket för 2023 fastställdes till 4,1% kommer vi troligtvis behöva ta höjd i budget -24 för högre löneökning än vad vi haft de senaste åren.

För att klara denna utmaning behöver vi skapa ekonomiskt utrymme för att hantera både kompetensförsörjning och löne-utmaningen. Som det har sett ut historiskt har vi haft mycket begränsade möjligheter att hantera dessa frågor utifrån ekonomiska möjligheter. Hur stort utrymmet bör vara är svårt att prognostisera då vi inte har full koll på behovsbilden ännu.

Behålla medarbetare handlar till stor del om att vara en attraktiv arbetsgivare. Det kan handla om en bra fysisk och psykisk arbetsmiljö. Behöver ha ekonomisk höjd att skapa goda fysiska lokaler som bra möbler i arbetsrum och uppehållsrum, fritt kaffe.

Arbetscheman som känns ok men framför allt en struktur, ledarskap och utveckling som gör att man trivs på arbetet. Här behöver vi satsa på utbildningskostnader, vi har under många år haft väldigt låg budget för utbildning. Ofta är det sådant man dragit ner på i samband med budgetarbete för att komma ner i ram. Vi har därför en viss utbildningsskuld och framåt kommer utbildning vara en mycket viktig faktor för att behålla locka och behålla medarbetare.

Man kan sammanfatta att för att vi ska lyckas med att rekrytera behålla och vara en attraktiv arbetsgivare behöver vi vidta åtgärder på flera områden och nivåer. Det innebär att vi kommer behöva ekonomiskt utrymme för de insatser som behövs. Hur stort det utrymmet ska vara beror på viken ambitionsnivå vi vill ha och vilka mål och åtgärder vi vill arbeta med.

Investeringar/investeringsstrategi

Kommunen prioriterar de investeringar som är nödvändiga för långsiktighet såväl ur ekonomiskt hänseende som kopplat till jämställdhet och hållbarhet.

Inför budget 2024 decimeras antalet projekt kraftigt samt prioriteras i rangordning.

Kommunen avsätter medel för medborgarförslag, initiativärenden och motioner då dessa många gånger är nydanande och hjälper att nå klimatmål och god ekonomisk hushållning.

Fastighetsbeståndet

Kommunen förvaltar och hyr ut 355 hyreslägenheter, 72 lägenheter för särskilt boende, 2 industribyggnader, 80 kontorsplatser, 2 industri/garage fastigheter.

Merparten av kommunens fastigheter är byggda på 50 och 60-talet. Några på 70 och 80-talet. Det är en utmaning att upprätthålla standard i dessa äldre fastigheter då dessa svårigen låter sig anpassas avseende ventilation, elsäkerhet, avloppsstammar med mera. För att klara att bära driften av beståndet skulle viss avyttring vara nödvändig.

Verksamhetslokalerna och då fram för allt skolorna har ett eftersatt underhåll och i omodernt utförande. Under 2024 behöver arbetet mot en framtida skolverksamhet komma i görande.

Vidare är klimatanpassningar och energibesparande åtgärder av fastigheterna nödvändig att genomföra. I detta finns dock statsbidrag fortsatt under 2024 i syfte att ställa budget i balans.

Samverkan

Olika former av samverkan blir alltmer nödvändigt för att kommunen ska klara av sitt uppdrag. Detta gäller inte bara Ragunda kommun utan är verkligheten för stora delar av kommunsektorn. Med minskade statliga bidrag och ökade krav på verksamheten genom lagändringar och utökade direktiv blir det allt tuffare för kommuner att fullfölja sina skyldigheter. På så vis ser vi ett ökat behov av samverkanslösningar med såväl lokala som regionala aktörer inom både offentlig, privat och ideell sektor.

I dagsläget ingår kommunen i flera mellankommunala samverkan som antingen styrs genom avtal eller genom bildandet av nya organisationer. Att samverka med kringliggande kommuner inom områden som IT, administration och specialistkompetens har möjlighet att ge goda resultat för verksamhetens effektivitet och kvalitet. Det är också ett framgångsrikt tillvägagångssätt för att hantera arbetsmarknadens utmaningar och kompetensförsörjningen. Vi är hoppfulla om att det nybildade kommunförbundet kommer att öka det

länsöverskridande samarbetet kring rekrytering av olika kompetenser och därigenom kunna generera stordriftsfördelar till medlemmarna.

Kommunen behöver kontinuerligt fortsätta undersöka eventuella samverkansformer inom flertalet verksamhetsområden. För det krävs ett kreativt och proaktivt förhållningssätt. Vi behöver se möjligheterna i vår omgivning när det kommer till utförandet av olika typer av tjänster, uppdrag och verksamheter. Inte minst medför kommunförbundet en framtidstro om ett stärkt samarbete med övriga kommuner i regionen.

Krav på ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska samtliga kommuner bedriva en god ekonomisk hushållning ur både ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. Verksamhetsperspektivet handlar om att kommunens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt; det ska gå att se ett samband mellan resurs, prestation, resultat och effekt. Det måste alltså vara uppföljningsbart.

I det finansiella perspektivet handlar god ekonomisk hushållning främst om att säkerställa att varje generation själv bär kostnaderna för den service som den konsumerar. Det innebär också att ingen kommande generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Ragunda kommun eftersträvar ekonomisk hållbarhet över tid och det ska uppnås genom en ekonomi i balans och långsiktig planering.

Riktlinjer och kommande ökade krav

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Vi har de senaste åren fått nedslag i revisionen på att kommunstyrelsen inte gjort någon sammantagen bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning kommer att uppnås samt att kommunstyrelsen rekommenderas att ta fram och fastställa mål med betydelse för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen som helhet. Detta för att målen för god ekonomisk hushållning skall kunna följas upp och utvärderas för kommunkoncernen som helhet. Vi vet även att det kommer ökade krav från regering på återslagrapportering och uppföljning vilket gör att vi måste ha tydligare mål som går att följa upp.

Enligt kommunallagen ska samtliga kommuner bedriva en god ekonomisk hushållning och detta ur både ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv.

Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning

Ekonomi i balans – årets resultat

Vid överskott i verksamheten skapas förutsättningar för att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar av anläggningstillgångar, långsiktigt finansiera de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelser och en beredskap för oförutsedda kostnader. Varje nämnd/avdelning ska ha en ekonomi som klarar förändring dvs inte bundit upp hela budgeten. Det uttrycks som att minst en procent av ramen ska ligga som ”buffert/reserv alternativt en procent av

Kommentar [MB2]: Politiken författar

omsättningen, för de verksamheter som ej är skattefinansierad eller interndebiterar ut sina kostnader.

Indikator: Resultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 0,5%.

Långsiktig planering – självfinansieringsgraden av investeringar

Investeringar som görs i den kommunala verksamheten innebär kostnadsbelastningar över långa perioder, men kan samtidigt ge lägre driftskostnader. Det är viktigt att kommande generationer inte belastas med negativa ekonomiska effekter av tidigare investeringar. Självfinansieringsgraden visar till hur stor del av kommunens investeringar finansieras enbart med medel som kommunens själv genererat.

Indikator: Självfinansieringsgraden av kommunens ny- och reinvesteringar skall under en 3-årsperiod vara minst 30 %.

Långsiktig planering – soliditet

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv. Soliditeten anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditeten är beroende av förhållandet mellan förändringen av tillgångarnas storlek i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Om det egna kapitalet och totala tillgångarna förändras i samma procentuella takt så uppnås en oförändrad soliditet.

Indikator: Soliditeten skall utvecklas i positiv riktning och öka från föregående år.

Skattesats

En ekonomi i balans utgör en miniminivå för det ekonomiska resultatet på kort sikt. Resultatet bör vara tillräckligt stort så att motsvarade servicenivå kan garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Indikator: Skattesatsen skall vara oförändrad.

För 2024 föreslås en oförändrad kommunal inkomstskatt på 23,22 kronor per skattekrona.

Kommentar [MB3]: Politiken författar

Resultatbudget

RESULTATRÄKNING					
Resultaträkning (mkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	114,1	106,8	108,6	110,7	112,9
Verksamhetens kostnader	-481,7	-484,1	-494,3	-508,4	-522,5
Avskrivningar inkl. nedskrivning	-20,3	-21,0	-21,0	-22,0	-23,0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-387,9	-398,3	-406,7	-419,7	-432,6
Skatteintäkter	249,2	254,5	265,4	278,0	291,0
Generella statsbidrag och utjämning	147,6	150,4	145,0	144,4	145,0
VERKSAMHETENS RESULTAT	8,9	6,6	3,7	2,7	3,4
Finansiella intäkter	0,8	0,3	0,5	0,5	0,5
Finansiella kostnader	-1,5	-6,0	-8,9	-9,5	-9,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	8,2	0,9	-4,7	-6,3	-5,1
EXTRAORDINÄRA POSTER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	8,2	0,9	-4,7	-6,3	-5,1

Kommentar [LR4]: Alliansen kommer att lägga fram ett antal förslag till besparingar vid KS 230523. Dessa kommer att få återverkningar in i 2024 års budget. Därför måste justeringar ske i budget, balansbudget, driftbudget.

Balansbudget

BALANSRÄKNING					
Balansräkning (mkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	414,9	476,4			
Maskiner och inventarier	13,0				
Övriga materiella anläggningstillgångar					
Finansiella anläggningstillgångar	4,5	4,5			
Summa anläggningstillgångar	432,4	480,9	0,0	0,0	0,0
Omsättningstillgångar					
Förråd	0,3	0,3			
Fordringar	37,1	29,5			
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	26,5	28,3			
Summa omsättningstillgångar	63,9	58,1	0,0	0,0	0,0
SUMMA TILLGÅNGAR	496,3	539,0	0,0	0,0	0,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	122,2	130,4			
Årets resultat	8,2	0,9			
Summa eget kapital	130,4	131,3	0,0	0,0	0,0
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	5,0	5,0			
Avsättning deponier	7,5	7,5			
Summa avsättningar	12,5	12,5	0,0	0,0	0,0
Skulder					
Långfristiga skulder	252,2	305,2			
Kortfristiga skulder	101,2	90,0			
Summa skulder	353,4	395,2	0,0	0,0	0,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	496,3	539,0	0,0	0,0	0,0

Panter och ansvarsförbindelser					
Ansvarsförbindelser	4,9	4,3	4,4	4,1	3,8
Pensionsskuld	128,1	128,7	129,3	122,3	115,9

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS	2022	2023	2024	2025	2026
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	8,2	0,9	0,0	0,0	0,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	28,0	21,0	0,0	0,0	0,0
Övriga likviditetspåverkande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Medel från verksamheten före förändring rörelsekapital</i>	<i>36,2</i>	<i>21,9</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Ökning/ minskning kortfristiga fordringar	-11,0	7,6	0,0	0,0	0,0
Ökning/ minskning av förråd och varulager lager	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/ minskning kortfristiga skulder	16,7	-11,2	0,0	0,0	0,0
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten</i>	<i>41,9</i>	<i>18,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i materiella anläggningstillgångar	-49,7	-69,5	0,0	0,0	0,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Kassaflöde från investeringsverksamheten</i>	<i>-49,9</i>	<i>-69,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån	0,0	55,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skulder för finansiell leasing					
Amortering av långfristiga skulder	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
<i>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</i>	<i>-2,0</i>	<i>53,0</i>	<i>-2,0</i>	<i>-2,0</i>	<i>-2,0</i>
Årets kassaflöde	-10,0	1,8	-2,0	-2,0	-2,0
Likvida medel vid årets början	36,5	26,5	28,3	26,3	24,3
Likvida medel vid periodens/årets slut	26,5	28,3	26,3	24,3	22,3

Driftsbudget

DRIFTRÉDOVISNING 2024–2026					
NÄMND/ STYRELSE	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Politik	4,4	4,3	4,7	4,5	4,9
Kommunlednings- avdelningen	30,9	36,9	37,9	38,8	39,9
Samhällsbyggnads- avdelningen	31,5	29,2	30,3	31,2	32,1
Ragunda bostäder	-0,1	-1,8	-1,6	-1,6	-1,6
Barn- och utbildningsavdelningen	95,5	94,9	98,9	101,7	104,8
Stöd- och omsorgsavdelningen	150,5	155,0	155,0	160,8	165,4
Förbunden	37,7	41,8	42,8	44,3	45,9
Kommunstyrelse	350,4	360,3	368,0	379,7	391,4
Överförmyndar-nämnd	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0
Bygg- och miljönämnd	5,0	5,6	5,8	6,0	6,2
Summa	356,1	366,7	374,7	386,7	398,6
Utbetalda pensioner	11,3	10,5	11,0	11,0	11,0
Avskrivningar	20,3	21,0	21,0	22,0	23,0
Riskkostnader	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa överföring till resultaträkning	387,9	398,2	406,7	419,7	432,6

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen en avsektoriserad nämnd med verksamhetsöverskridande ansvar. Styrelsen har således ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen har ett strategiskt ansvar att, tillsammans med beredande utskott, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Den ska också ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Kommunstyrelsen ska ombesörja att verksamheterna ges goda förutsättningar att uppfylla kommunfullmäktiges mål. Således ska kommunen styras med hög tillit till tjänstemannaorganisationen och personalens yrkeskompetens. Kommunstyrelsen ska samordna kommunens insatser för att säkerställa kommunens lagstadgade skyldigheter samt trygga en god medborgarservice.

Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt fortlopande i samråd med övriga nämnder följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Kommundirektören är förvaltningschef under kommunstyrelsen. Förvaltningen har fyra avdelningar: Barn- och utbildningsavdelningen, Kommunledningsavdelningen, Samhällsbyggnadsavdelningen och Stöd- och omsorgsavdelningen. Varje avdelning leds av en avdelningschef. Kommundirektören är tillika avdelningschef för kommunledningsavdelningen

Kommunfullmäktiges inriktning för nämndens verksamhetsområden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade verksamhetsmål som redovisas avdelningsspecifikt nedan.

Kommunledningsavdelningen

Tillsammans med näringslivet skapar vi goda förutsättningar för starka och konkurrenskraftiga företag i kommunen. Ett fortsatt fokus på att förbättra näringslivsklimatet är prioriterat. För att detta ska kunna ske bör näringslivsrådets arbetsformer utvecklas. Resurser som erhålls i form av statsbidrag ska nyttjas effektivt för att nå resultat. Näringslivsstrategin är vägledande i arbetet under kommande år och den behöver därför uppdateras. Näringsliv och civilsamhälle är viktiga samverkansparter i processen. Det påbörjade arbetet med "Förenkla helt

Kommentar [MB5]: Politiken skriver en inriktningstext för vardera avdelning. Här ska det framgå uppdrag till förvaltningen och respektive avdelning samt göras tydligt vad som ska fokuseras på. Görs mot bakgrund av befintliga problembeskrivningar och utmaningar.

Politiken sätter upp verksamhetsmål under vardera avdelning. Verksamhetsmålen förtydligar målsättningar för verksamheterna/avdelningarna. Målen ska vara mätbara. Utifrån verksamhetsmålen kommer förvaltningen att ge förslag på aktiviteter i verksamhetsplanen som syftar bidra till måluppfyllelsen.

enkelt" är ett viktigt instrument för utvecklingen. I samarbete med näringslivet ska vi ta fram etableringsfrämjande och kompetensförsörjande åtgärder samt utveckla en plan för turismutveckling i kommunen.

Arbetsmarknad och integration (AMI) har blivit en allt viktigare uppgift när närvaron från statliga funktioner sviktar. Med tanke på våra begränsade resurser är det viktigt att vi gör rätt prioriteringar och därför fortsätter arbetet med att utforma en hållbar strategi för detta område.

Det aktiva och drivande föreningslivet är en kraft som skapar framgång genom att tillgängliggöra ett attraktivt kulturutbud. Genom samverkan prioriterar vi barn och ungdomars möjligheter till en meningsfull fritid. Kommunen skall på ett aktivt sätt bidra till samordning inom området och satsningar som skapar förutsättningar för barn och ungdomars fritidsaktiviteter ska prioriteras. Insatser som bidrar till att skapa attraktiva platser är viktiga för att våra byar och samhällen ska kunna utvecklas.

Vi ska utveckla kultur och fritid på ett organiserat sätt genom ökat stöd samt samarbete mellan kommunens funktion för Kultur och fritid, skola och civilsamhället.

Ragunda ska vara en kommun där nolltolerans mot brott råder. Vi har genom avtal med polisen skapat förutsättningar för ett gott samarbete mellan polis och kommun. Vi kan med tillfredsställelse se en ökad polisiär närvaro i kommunen. Det lokala BRÅ-arbetet ska gå vidare med en mer formerad organisation tillsammans med det lokala folkhälsoarbetet. BRÅ och folkhälsoarbetet är grundläggande för en trygg kommun där kommun och civilsamhälle tillsammans kan skapa en allt tryggare och friskare kommun. Det utökade ansvaret för det brottsförebyggande arbetet tas på största allvar. Ett område som är prioriterat är att förhindra våld i nära relation.

I Ragunda ska man känna sig trygg när man rör sig i våra samhällen oavsett tidpunkt på dygnet. Därför kommer arbetet med trygghetsskapande åtgärder såsom bland annat översyn av gatubelysning i offentlig miljö fortsätta.

Utåtriktade verksamhetsmål:

1. Fortsätta med det framgångsrika och nära samarbete med de lokala företagen, föreningslivet och de kulturella organisationerna.
2. Besöksmålen i Ragunda kommun ska ges en framträdande roll i marknadsföringen.
3. Utveckla den externa och digitala informationen.
4. Fortsätta det brottsförebyggande arbetet.

Interna verksamhetsmål:

1. Arbeta aktivt med kompetensförsörjning/kompetensutveckling.

2. Öka frisktalken i den kommunala verksamheten.
3. Se över en lösning för kommunens fysiska arkiv.
4. Utveckla den interna kommunikationen.
5. Se över säkerheten i all kommunal verksamhet.
6. Fortsätta förbättringsarbetet med internkontroll.
7. Förbättra information och rutiner kopplat till upphandling.

Barn- och utbildningsavdelningen

I Ragunda kommun ska alla barn och elever klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt livslånga lärande.

Kvaliteten på våra förskolor och skolor är en central fråga. Detta uppnås bland annat genom ett gott pedagogiskt ledarskap, rationella och anpassade lokaler samt välutbildad personal. Arbetet med att öka andelen legitimerad personal fortsätter med rätt ämnesbehörigheter. I verksamheterna är fokus en god arbetsmiljö för barn, elever och personal samt en anpassad lärmiljö för eleverna.

I Ragunda kommun ska elever och barn ha närhet till skolor och förskolor. Det innebär att kommunen ska satsa på skolor i Stugun, Hammarstrand och Bispgården. En genomlysning av nuvarande skolstruktur har gjorts som ett stöd i ett fortsatt arbete att höja kvalitén på våra för- och grundskolor. En liknande genomlysning av personalstrukturen genomförs. Tillsammans med skolor och förskolor kommer det föras en verksamhetsnära dialog med medborgare, föräldrar, barn och skolpersonal.

Kulturskolans organisation ska ses över för att kunna inrymmas i kommunens totala budgetram. Vår målsättning är att den utvecklas och fortsätter utgöra en del av kommunens område för kultur och fritid. Vi vill här se ett breddat utbud av kulturutövande som kan komma fler barn och ungdomar i hela kommunen till del.

Gymnasieskolan i Bispgården ska fortsätta ha en positiv utveckling med nya utbildningsprogram. Ragunda kommun kommer att fortsätta att underlätta för utveckling av skolan där kommunen kommer samarbeta med grannkommuner för en fortsatt utveckling.

Utifrån miljömålet Giftfri miljö och miljömålen ska lärmaterial inom förskola och skola bytas ut mot giftfria alternativ. För att främja god hälsa hos barn och unga ska samverkan mellan olika verksamheter som finns runt barn och elever utvecklas.

Det pedagogiska ledarskapet ska driva på utvecklingen – detta gäller på såväl lärar- som på rektorsnivå. Eleverna ska uppleva sig ha inflytande över sin utbildning samt få trygghet och studiero under hela sin skolgång i Ragunda kommun.

Formerna för samverkan med vårdnadshavare ska utvecklas. Ett systematiskt kvalitetsarbete ska genomsyra samtliga verksamheter och tydliggöras för samtliga medarbetare.

Verksamhetsmål:

1. Erbjudande en väl fungerande förskola och grundskola samt gymnasieskola där även möjlighet till vuxenstudier ingår.
2. Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet att utvecklas till goda samhällsmedborgare.
3. Kommunens skolstruktur ska ge bästa möjliga förutsättningar för barn och personal.
4. Kulturskolans organisation ses över.

Samhällsbyggnadsavdelningen

Förvaltning av fastigheter

Kommunens fastigheter ska vara väl skötta och hållna i ett gott skick med regelbundet underhåll. Lokalförsörjningen sker i nära samarbete med övriga verksamheter. De fastigheter som inte har betydelse för kommunens egen verksamhet ska avyttras. Detta är ett arbete som ska intensifieras.

Vatten och avlopp

Kommunens VA-system har behov av underhåll och förnyelse. Avdelningen arbetar med att systematiskt förnya och förbättra systemet. Behovet av speciell kompetens kan komma att förverkligas genom ett samarbete med andra kommuner.

Den nya översiktsplanen ger förutsättningar för ett strategiskt arbete inför framtiden.

Miljö, energi och avfall

All verksamhet ska sikta mot att minska energibehovet och minimera påverkan på klimatet. Vi kommer att fortsätta arbetet med att vara en hållbar och energieffektiv kommun med höga klimat- och miljöambitioner och en ökad andel förnybar energi där kommunens egen förvaltning ska vara ett föredöme. Kommunen ska se över och arbeta för användandet av egenproducerad energi vid ny- och ombyggnation.

Kommunens egen fordonspark ska bli mera miljövänlig genom att bli en byta till eldrivna fordon där så är möjligt. Arbetet med en förbättrad kollektivtrafik, inklusive tågtrafik, ska fortsätta.

Eventuell fortsatt utbyggnad av vindkraft finns belyst i den nya översiktsplanen. Vår utgångspunkt är nej till fortsatt utbyggnad av vindkraft.

Kommentar [MB6]: Föreslagningsvis görs skillnad mellan skattefinansierad verksamhet och taxefinansierad verksamhet (Ragunda Bostad, VA, renhållning, fiber)

Mängden avfall inom den kommunala verksamheten ska minska.

Infrastruktur

Arbetet för en utbyggd laddinfrastruktur för fordon ska intensifieras.

Fibernätet fortsätter att byggas ut i kommunens egen regi för att säkerställa att alla som vill ha fiber installerad ska ges den möjligheten.

Det påbörjade arbetet med att förbättra kollektivtrafiken fortsätter. Där ingår bland annat tåglinjen Umeå-Östersund via Bispgården. Dessutom fortsätter vi att kontinuerligt att ha en dialog med Trafikverket om kommunens vägunderhåll

Verksamhetsmål:

1. Drift och underhåll ska ske enligt fastställd plan.
2. Fastighetsbeståndet ska motsvara kommunens behov.
3. Fastigheternas påverkan på klimatet ska minimeras.
4. Ragunda Bostad ser till att uthyrningsbara objekt finns på kommunens webbplats.

Stöd- och omsorgsavdelningen

Arbetet fortgår med att utveckla organisationen. Det är i dagsläget ett prioriterat arbete att minska andelen visstidsanställningar för att växla över dessa i tillsvidareanställningar. Detta betyder att schemaläggningar, delade turer och heltidsnormen också kommer i fokus. Allt detta med syftet att åstadkomma bättre arbetsmiljö för våra medarbetare.

Hemtjänsten utgör en viktig resurs så att människor kan bo kvar i sitt hem och behålla ett fritt val av boende långt upp i åren. Vi vill att trygghetsboenden skall öka valfriheten för äldre att välja boende och därför kommer vi att lägga särskild uppmärksamhet på detta. Trygghet är en viktig ledstjärna i allt arbete för att forma boenden för äldre. Ny teknik ger nya möjligheter till bättre omsorg och vård. Ragunda ska fortsätta att ta del av denna utveckling.

Antal platser på våra särskilda boenden (SÄBO) ska fortsatt ses över.

Individ och familjeomsorgen har ett processinriktat arbetssätt med uppföljning som ska medföra god kontroll, och kan känna ge trygghet i arbetet med de mest utsatta i vårt samhälle. Vi vill verka för att denna goda situation får fortsatt stöd i sin utveckling. Individ och familj ska fortsätta sitt processinriktade arbetssätt för att kunna arbeta alltmer förebyggande.

Verksamhetsmål:

1. Alla kommuninnevånare ska känna sig trygga och sedda i kontakt med avdelningens verksamhet.
2. Avdelningen sätter individens behov centrum.

3. Avdelningen arbetar för att minska alla enheters klimatavtryck.
4. Olika boendeformer för äldre ska belysas för att ge en bild av framtidens behov.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Indikatorer tas fram av kommundirektören.

Kommunstyrelsens budget 2024 och inriktning för 2025-2026

Här kommer en uppräknig av kommunstyrelsens budget + detaljerad uppräknig avdelningarnas budgetar etc. Hur mycket går till vad?

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom naturvården, plan- och byggnadsväsendet och har det närmaste inseendet över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen. Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag skall fullgöras inom plan- och byggnadsväsendet. Nämnden svarar för den prövning och tillsyn som ankommer på kommunen enligt miljöbalken och dess förordningar, inom både kommunala och enskilda verksamhetsområden, och övriga uppgifter som enligt lag skall fullgöras av kommunens miljö- och hälsoskyddsansvariga. Vidare svarar nämnden för att handlägga frågor angående trafiksäkerhet, besluta om bostadsanpassningsbidrag, prövning och tillsyn inom alkohollagstiftningen, tillsyn och handläggning av frågor angående receptfria läkemedel, prövning och tillsyn inom tobakslagstiftningen.

Bygg- och miljöenheten leds av enhetschefen.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämndens verksamhetsområden

Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom en rad områden som styrs av olika lagar och regler. Detta kräver god kompetens. Nämnden har också att följa den utveckling som sker i samhället för att på bästa sätt fullgöra sitt uppdrag.

I nämndens prövning och tillsyn ska möjligheterna att minska klimatpåverkan vara ett prioriterat område.

Kommunens roll som tillsynsmyndighet är självklar och viktig men kommunens roll som främjare måste bli mycket tydligare. Detta är även en viktig del inom Bygg- och Miljönämndens ansvarsområde.

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade verksamhetsmål nedan.

Bygg- och miljöenheten

Regelbundet tillsynsarbete

Bygg- och miljöenheten ska jobba med regelbunden och planerad tillsyn med fokus på förebyggande insatser inom alla sina ansvarsområden såsom livsmedel, hälsoskydd, miljöskydd, alkohol, tobak, avfall och avloppsfrågor.

Fysisk planering - samhällsplanering

Bygg- och miljökontoret ansvarar på uppdrag av kommunstyrelsen för kommunens översiktliga planering vilket innebär att de upprättar detaljplaner och

Kommentar [MB7]: Politiken skriver en inriktningstext. Här ska det framgå uppdrag till förvaltningen samt göras tydligt vad som ska fokuseras på. Görs mot bakgrund av befintliga problembeskrivningar och utmaningar.

Politiken sätter upp verksamhetsmål för enheten. Verksamhetsmålen förtydligar målsättningar för verksamheten. Målen ska vara mätbara. Utifrån verksamhetsmålen kommer förvaltningen att ge förslag på aktiviteter i verksamhetsplanen som syftar bidra till måluppfyllelsen.

Kommentar [MB8]: Föreslagningsvis görs skillnad mellan skattefinansierad verksamhet och taxefinansierad verksamhet

områdesbestämmelser. Varje mandatperiod ser de över den strategiska kommunövergripande översiktsplanen samt har tillsynsansvaret över byggandet i kommunen och handlägger bland annat planärenden och bygglov.

Verksamhetsmål:

1. Effektivt och planerat tillsynsarbete.
2. Enheten främjar miljöarbetet för att få till stånd minskat klimatavtryck.
3. Ledtiderna för handläggning ärenden ska, om möjligt, kortas ner.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Tas fram av nämnd/kommundirektör.

Bygg- och miljönämndens budget 2024 och inriktning för 2025-2026

Här kommer en detaljerad uppräknig enhetens budget etc.

Investeringsbudget

Politisk inriktning

I kommunens investeringsbudget ligger fokus på verksamhetslokaler för förskola, skola, vård och omsorg. Dessa ska utformas så att verksamheterna får en bra arbetsmiljö och att ett effektivare resursutnyttjande uppnås. Ny skola och förskola ska byggas i Bispgården. Omlädningsrummen vid badet i Stugun renoveras. Koppelhällan ska renoveras. Behovet av nybyggnation av skola och förskola i Hammarstrand ska ses över. Bredbandsutbyggnaden via fiber fortsätter och färdigställs. Säkerhetshöjande åtgärder sker där så krävs. Vid ny- och ombyggnad ska miljö- och klimatanpassade åtgärder vidtas.

Kommentar [MB9]: Politiken författar utifrån prioriteringar, inriktning m.m.

Kommentar [LR10R9]: Här behöver kostnaden för omlädningsrummen vid badet i Stugun läggas in 2024. Kostnaden för ny skola och förskola läggs in förslagsvis 2024 och 2025. Kostnaden för Koppelhällan läggs in 2025. Eventuellt ska kostnad för ny skola och förskola i Hammarstrand komma in 2026 och framåt.

Förslag till investeringsbudget 2024 och inriktning för 2025–2026

	2024	2025	2026
Totala investeringar inom Ragunda kommun (tkr)	53 850	25 850	26 850
Totala investeringar inom Ragunda kommun inkl. fiber (tkr)	63 850	35 850	31 850

Skattefinansierad verksamhet

KOMMUNÖVERGRIPANDE INVESTERINGAR

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
Kommunövergripande	Medborgarförslag	200	200	200
Kommunövergripande	Digitalisering	200	200	200
Kommunövergripande	Lokalstrategi		1 000	
SUMMA		400	1 400	400

KOMMUNLEDNINGSAVDELNINGEN

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
Övergripande	Digitalisering/verksamhetsutveckling	200	200	200
Övergripande	Inventarier	100	100	100
It-avdelningen	Personaldatorer	850	850	850

Utvecklingsenheten	Tillgänglighetsåtgärder för att komma in på biblioteket i Stugun	200
Utvecklingsenheten	Tillgänglighetsanpassad toalett biblioteket i Hammarstrand	200

SUMMA	1 550	1 150	1 150

SAMHÄLLSBYGGNADSAVDELNINGEN

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
239	Laddinfrastruktur	1 000	1 000	
239	Ombyggnad väg- och gatubelysning	2 000	2 000	2 000
231	Sanering/renovering	1 500	1 500	1 500
231	Maskiner	100	100	100
231	Vitvaror	100	100	100
231	Iloq	750	500	500
231	Energibesparande åtgärder ¹	1 500	1 500	3 000
231	Hårdgörande av ytor	1 500	1 500	1 500
234	Föreningsbyggnader/fritidsanläggningar	1 000	700	700
231	Takbyten	2 000	2 000	2 000
231	Ventilation	3 000	3 000	3 000
231	Fasadarbeten	400	400	400
231	Parkeringsarbeten	1 500	1 000	1 000
231	Stambyten	400	400	400
237	Maskiner/Tvättutrustning	500	500	500

SUMMA	17 250	16 200	16 700

STÖD- OCH OMSORGSDELNINGEN

¹ Nya EU-direktiv

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
Inventarier	Inventarier	500	500	500
SUMMA		500	500	500

BARN- OCH UTBILDNINGSAVDELNINGEN

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
Skolorna i Ragunda	Inventarier	500	500	500
Skolorna i Ragunda	Elevdatorer	500	500	500
Skolorna i Ragunda	Ljuddämpande miljö	100	100	100
Försk. i Ragunda	Ljuddämpande miljö	100	100	100
Försk. i Ragunda	Datorer, projektorer, lärplattor, skärmar	100	100	100
Försk. i Ragunda	Lärmiljöerna	100	100	100
SUMMA		1 400	1 400	1 400

BYGG OCH MILJÖ

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
201–203	Digitalisering	50	50	50
201–203				
201–203				
BAB 2024		350		
SUMMA		1 400	1 400	1 400
SUMMA SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET		21 550	20 980	20 250

Avgiftsfinansierad verksamhet

RAGUNDA BOSTAD

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
233	Sanering/renovering	2 000	2 000	2 000

233	Vitvaror, tvättutrustning	250	250	250
233	Fasadrenovering	3 000	2 000	1 500
233	Fönsterbyten	2 000	2 000	2 000
233	Iloq	1 000	750	500
233	Energibesparande åtgärder exvis luftvärmepumpar tilläggsisolering	2 000	2 000	3 000
233	Härdgörande av ytor	750	750	750
233	Oförutsedda utgifter	500	500	500
233	Takbyten	2 000	2 000	2 000
233	Ventilation	1 500	1 500	3 000
233	Stambyten	3 000	2 000	2 000
233	Parkeringsarbeten	1 500	1 000	1 000
SUMMA		19 500	16 750	18 500

RENHÅLLNING

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
236	Behållare för insamling på ÅVS	500		
236	Ombyggnation av mellanlagring av matavfall	300		
236	Skyltsystem för sortering på ÅVC och ÅVS	150	100	
236	Avfallsplan	250		
SUMMA		1 200	100	0

VATTEN OCH AVLOPP

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
235	Ledningsåtgärder generellt (projekt 1336)	4 500	4 500	4 500

235	Automatisering (projekt 1352)	500	500	500
235	Projektering reservvattentäkt Hammarstrand, Stugun, Bispgården	250	250	
235	Högreservoar Stugun ²	2 500		
235	Avloppsreningsverk ³	1 000	750	750
235	Vattenplanering	100	100	100
	Vattenreningsverk ⁴	1 600	2 000	1 600
	Slamdammar	1 000	750	750
	Högreservoarer	150	150	150
SUMMA		11 600	9 000	8 350

FIBER

Enhet	Investeringsobjekt/projekt	2024	2025	2026
	Accessnät fiber	10 000	10 000	5 000
SUMMA		10 000	10 000	5 000
SUMMA AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET		32 300	25 850	26 850

² Flytt av ca 2,5 mkr från år 2023

³ Flytt av ca 700 tkr från år 2023

⁴ Flytt av ca 1,6 mkr från 2023